

Statsraadet og sige: ja, der er maaskee dem i Statsraadet, der kunne ønske en anden Bet end netop over Randers, men enten Randers eller Jngenting. Denne Stilling bør vi ikke skabe, naar der ikke er nogen Nødvendighed, og jeg troer heller ikke nogen fornuftig Grund derfor, men vi bør give Frihed. Naar man dernæst siger: ja, men Du — jeg mener mig, som er Forslagsstiller — vil binde denne Bet til den Betingelse, at der kun skal gives Rentegaranti for 6 Millioner istedetfor 8 Millioner, saa svarer jeg: nu foreligger det jo saaledes, at det ærede Thing kan lade de 8 Millioner blive staaende — jeg kan det ikke, og jeg skal strax forklare hvorfor — medens det dog kan lade § 1 gaae igjennem, uden at Randers ialtsald nævnes deri. Derved har Regjeringen frie Hænder, thi vi have Regjeringens eget Forslag for, at den for 8 Millioner kan føre Banen om ad Randers til Viborg og saa fremdeles. Den savner altsaa ikke Midlerne dertil, og har den selv Villie dertil, saa gjør den det, men har den ikke selv den absolute Villie dertil, den bybe Overbeviisning om, at det er i Banens og Landets Interesse, saa lader den det fare, og saa skal den ikke kunne skyde Skylden paa os og sige, at det kun er skeet, fordi Navnet staaer her. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at ad hvilken Bet man end kommer til Randers, hvad enten man tager den umiddelbart med undervejs til Viborg, eller man fører Veien til Randers ved en Forgrening, saa skaber man paa hvert Tog, der afgaaer, en Bevægelse, som er 2 à 2½ Mill længere, og denne længere Bevægelse forøger Omkostningerne mere eller mindre, eftersom den foregaaer umiddelbart paa Banen eller paa en Sidebane, der skyder ud og gaaer til Randers; denne forøgede Udgift bliver nu ikke ligestor hvert Aar, men Udgiften ved Bevægelsen paa Banen, to Gange frem og tilbage daglig, vil dog løbe op til 20,000 Rb. aarlig. Enhver vil temmelig let selv kunne udregne dette, efter hvad den aarlige Udgift er paa den sjællandske Jernbane, som er kortere, men hvor jeg meget gjerne vil indrømme, at Udgiften maaskee forholdsviis bliver større; man vil deraf see, at disse Udgifter paa en Strækning af 15 à 16 Mill

beløbe sig til, jeg troer, tre Hundrede og nogle og tyve Tusinde Rb., og naar vi naae Aaret igjennem, troer jeg endog, det vil blive noget Mere, det vil altsaa sige mellem 9 à 10,000 Rb. daglig. Fordeel det paa hver Mill, saa ville De see, hvor betydelige Summer der kommer ud, og tage De alle de Ulemper, der ere forbundne med saadanne Bevægelser paa Sidebaner med i Betragtning, saa ville De see, at ved enhver Tvang, som i saa Henseende paa lægges Regjeringen, tages et Ansvar fra den, som vi skulle lade blive liggende paa dens Skuldre, thi ellers gaae vi halvt om halvt ind paa den administrative Deel af Sagen. Altsaa, mine ærede Herrer! overvei det vel og betænk Dem! det staaer til Dem at stemme denne unødvendige, unyttige og efter min Betragtning maade skadelige Bestemmelse ud af Loven; jeg har i mit Endringsforslag givet Anledning dertil paa ethvert Sted.

Vi komme nu til det andet Endringsforslag, ved hvilket jeg ogsaa paa ethvert Sted har givet Anledning til, at Rentegarantien skal beregnes efter en Udgiftssum af 6 Millioner, istedetfor af 8 Millioner. Vi maae lægge Mærke til, at vi for Diebliffet ere i en dyr Pengekriftis, det er en farlig Tid at skabe Præcedenser med Hensyn til Udgifter af denne Natur. Vi maae hellere, om det skal være, vente et Aar eller to med Jernbanen, end vi maae vænne Regjeringen til at give mange Penge ud for Jernbaner, og for at komme paa Jernbane fra Struer — lad os nu tage dette Punkt — eller fra Hølstebro til Kjøbenhavn er det fra Landets Side Meget at give en aarlig Udgift, der svarer til 4 pCt. Rente af 6 Mill. Vi have hidtil ikke tænkt os noget lignende, naar vi have tænkt paa jyske Jernbaner, og endnu mindre naar vi have tænkt paa Jernbaner i Jylland; det bør vi vel tage under Overveielse. Er der virkelig nogen alvorlig Bestræbelse hos en Entrepreneur efter at hjælpe os fra Aarhus til Struer eller Hølstebro, saa ville vi nok see ham fremtræde, saa vil der fremkomme Bud, og er der Ingen, som vil inklade sig paa et saadant Foretagende uden for at faae Anledning til at bygge Banen, for maaskee siden, ved ikke at kunne holde